EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.6.2010
KOM(2010) 352 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Eurooppa, maailman ykkösmatkailukohde – Euroopan matkailupolitiikan uudet puitteet

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Eurooppa, maailman ykkösmatkailukohde – Euroopan matkailupolitiikan uudet puitteet

1. JOHDANTO

Matkailu on tärkeä talouden ala, jonka vaikutus Euroopan talouskasvuun ja työllisyyteen on erittäin myönteinen. Se on myös yhä tärkeämpi osa EU:n kansalaisten elämää, sillä he matkustavat yhä enemmän sekä yksityisesti että työnsä vuoksi. Toimintaan liittyy kulttuuri- ja luonnonperintö sekä Euroopan unionin perinteet ja nykykulttuurit, joten matkailussa on erityisen tärkeää sovittaa yhteen talouskasvu ja kestävä kehitys, myös eettiset näkökohdat. Matkailu on myös tärkeä väline Euroopan kuvan vahvistamiseksi maailmassa. Sen avulla voidaan tuoda esiin arvojamme ja lisätä vuosisatoja kestäneen kulttuurivaihdon, kielellisen monimuotoisuuden ja luovuuden tuloksena syntyneen eurooppalaisen mallin houkuttavuutta.

Euroopan matkailu on äskettäin kohdannut vaikean taloustilanteen, jota Eyjafjöll-tulivuoren purkaus pahensi ja joka osoitti alan haavoittuvuuden mutta myös sen sitkeyden, joka johtuu siitä, että eurooppalaiset pitävät matkoja ja lomia niin tärkeinä. Talouksia vuodesta 2008 vaivannut talous- ja rahoituskriisi on vaikuttanut merkittävästi matkailupalvelujen kysyntään. Lentoliikenteen keskeytyminen vuoden 2010 huhti- ja toukokuussa vulkaanisten tuhkapilvien takia on aivan äskettäin vaikuttanut suuresti Euroopassa tehtäviin matkoihin, ja se on aiheuttanut suuria haittoja lentoyhtiöille, matkatoimistoille ja matkanjärjestäjille samoin kuin matkailijoille.

Matkailualan vaikea tilanne on tehnyt ilmeisiksi haasteet, joihin Euroopan matkailualan on vastattava. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että alan kaikki toimijat voivat yhdistää voimansa ja työskennellä vakaissa poliittisissa puitteissa, joissa otetaan huomioon Eurooppa 2020 -strategiassa ilmaistut EU:n uudet painopisteet: Euroopan on oltava maailman ykköskohde, jossa pystytään hyödyntämään sen alueiden rikkaus ja monimuotoisuus.

Euroopan komission tarkoituksena on tämän tiedonannon avulla edistää koordinoitua lähestymistapaa matkailuun liittyviin aloitteisiin ja määritellä uudet toimintapuitteet EU:n kilpailukyvyn ja kasvumahdollisuuksien parantamiseksi kestävällä tavalla. Tätä varten tiedonannossa ehdotetaan tiettyjä ulottuvuuksiltaan eurooppalaisia tai monikansallisia aloitteita, joiden avulla nämä tavoitteet pyritään saavuttamaan käyttämällä Lissabonin sopimuksessa unionille annettu toimivalta täysimääräisesti matkailun hyväksi.

2. EU:N KASVULLE KESKEISEN EUROOPAN MATKAILUALAN TUKENA JATKOSSA SELKEÄ TOIMIVALTA

2.1 Kasvava taloudellinen merkitys

Matkailu on taloudellista toimintaa, jonka avulla on mahdollista synnyttää kasvua ja työpaikkoja Euroopan unioniin ja samalla edistää erityisesti maaseutu- ja vuoristoalueiden, rannikkoalueiden ja saarten, syrjäisten ja erittäin syrjäisten alueiden tai lähentymisalueiden kehitystä ja taloudellista ja sosiaalista osallisuutta. Euroopan matkailualan[1] muodostavat noin 1,8 miljoonaa yritystä, pääosin pk-yrityksiä, joiden palveluksessa on noin 5,2 prosenttia kokonaistyövoimasta (noin 9,7 miljoonaa työpaikkaa, työntekijöistä huomattava osa nuoria). Ala tuottaa yli 5 prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta, ja sen osuus on jatkuvassa kasvussa[2]. Matkailu edustaa siten kolmanneksi suurinta sosio-ekonomista toimintaa EU:ssa kaupan ja jakelun sekä rakennusalan jälkeen. Kun otetaan huomioon alat, jotka liittyvät matkailualaan[3], sen osuus bruttokansantuotteesta on vieläkin suurempi, sillä arvioidaan, että 10 prosenttia Euroopan unionin BKT:stä on peräisin matkailusta ja matkailun osuus kokonaistyöllisyydestä on noin 12 prosenttia. Jos tarkastellaan kymmenen viimeisen vuoden suuntauksia, työllisyyden kasvu on matkailualalla ollut lähes aina selvästi suurempaa kuin muilla talouden aloilla.

Lisäksi Euroopan unioni on edelleen maailman ykkösmatkailukohde, jonne saapui vuonna 2008 370 miljoonaa kansainvälistä matkailijaa eli 40 prosenttia koko maailman saapuvista matkustajista.[4] BRIC-maista (Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina) saapui 7,6 miljoonaa matkailijaa, missä on selvää lisäystä verrattuna 4,2 miljoonaan matkailijaan vuonna 2004. Saapuvat matkailijat ovat tuottaneet tuloja noin 266 miljardia euroa, joista 75 miljardia euroa unionin ulkopuolelta tulleilta matkailijoilta.[5] EU:n kansalaisten tekemien matkojen määräksi arvioidaan noin 1,4 miljardia, joista noin 90 prosenttia tapahtuu Euroopan unionin sisällä. Maailman matkailujärjestön arvioiden mukaan Eurooppaan saapuvien kansainvälisten matkailijoiden määrä kasvanee huomattavasti tulevina vuosina. Lisäksi eurooppalaiset matkustavat myös eniten kolmansiin maihin, mikä merkitsee tärkeää tulonlähdettä monissa maissa. Näistä syistä on perusteltua syventää EU:n matkailupolitiikan ulkoista ulottuvuutta, jotta voidaan säilyttää kolmansista maista tulevat matkailijavirrat mutta myös tukea EU:n kumppaneita erityisesti Välimeren alueella.

2.2 Lissabonin sopimuksella täsmällistä toimivaltaa lukuisten aiempien toimien lisäksi

Euroopan komissio on jäsenvaltioiden ja alaa edustavien järjestöjen kanssa neuvotellen jo useiden vuosien ajan ponnistellut toteuttaakseen toimia Euroopan matkailualan ja sen

---

1 Perinteiset matkojen ja matkailupalvelujen tarjoajat (hotellit, ravintolat, matkatoimistot, autovuokraamot, tilauslentoyhtiöt, matkailubussit, risteilyalukset jne.), jotka tarjoavat hyödykkeitä ja palveluja suoraan matkailijoille.

2 Tutkimus Euroopan unionin matkailualan kilpailukyvystä, syyskuu 2009 (ks. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=5257&userservice_id=1&request.id=0).

3 Erityisesti jakelu- ja rakennusala, kuljetusala yleisesti (lento-, rautatie- ja meriliikenne, vuorolinja-autoliikenne jne.) sekä kulttuuriala (kulttuurin ja luovien taiteiden toimialat).

4 Maailman matkailujärjestö, maailman matkailubarometri, nide 8, tammikuu 2010.

5 Eurostat, Statistics in Focus, 23/2009 (Balance of payments statistics).

kilpailukyvyn parantamiseksi.[6] Samaan aikaan komissio on perustanut yhtenäisen ja erittäin kehittyneen järjestelmän matkustajien ja kuluttajien suojaksi kaikissa liikennemuodoissa, vammaiset ja liikuntarajoitteiset mukaan luettuina.[7]

Euroopan unioni on vuosien mittaan pystynyt rakentamaan EU:n matkailupolitiikan perustan korostamalla tekijöitä, jotka määrittävät EU:n kilpailukykyä, ja ottamalla samalla huomioon kestävän kehityksen ehdot. Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä tunnustettiin matkailun tärkeys: Euroopan unionilla on vastedes matkailun alalla toimivaltaa tukea, koordinoida ja täydentää jäsenvaltioiden toimia. Kyseessä on edistysaskel, joka selkeyttää asioita ja mahdollistaa yhtenäisten toimintapuitteiden perustamisen.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 195 artiklan mukaisesti Euroopan unioni voi siten

- edistää alalla toimivien yritysten kilpailukykyä ja luoda suotuisan ympäristön niiden kehittämiselle
- edistää jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä erityisesti hyvien käytäntöjen vaihdon avulla ja
- kehittää matkailua koskevan yhtenäisen lähestymistavan, jolla varmistetaan alan huomioon ottaminen muissa politiikoissa.

Nämä uudet oikeudelliset puitteet merkitsevät todellista mahdollisuutta saattaa päätökseen toimia, joilla luodaan voimakasta eurooppalaista lisäarvoa. Toimissa otetaan huomioon myös tarve keventää hallinnollista taakkaa. Toimien on tarkoitus hyödyttää kaikkia Euroopan unionin maita, sillä matkailun mahdollisuuksien kehittäminen on vaihtelevassa määrin kaikkien niiden edun mukaista.

3. EUROOPAN MATKAILUALAN MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET

Euroopan matkailualalla on edessään merkittäviä haasteita, jotka samalla merkitsevät myös uusia mahdollisuuksia. Toisaalta toimialan on sopeuduttava yhteiskunnan kehitykseen, joka vaikuttaa matkailun kysyntään, ja toisaalta sen on selviydyttävä rajoituksista, joita asettavat alan nykyinen rakenne, sen erikoispiirteet ja sen taloudellinen ja sosiaalinen tausta.

Euroopan matkailuala on viime aikoina kärsinyt vaikeasta taloustilanteesta, jota Eyjafjöll-tulivuoren purkaus entisestään pahensi.

Ensinnäkin koko talouselämää vuodesta 2008 vaivannut talous- ja rahoituskriisi on vaikuttanut merkittävästi matkailupalvelujen kysyntään. Vaikka eurooppalaiset matkustavat edelleen, he ovat mukauttaneet toimintansa olosuhteisiin erityisesti suosimalla lähikohteita, lyhentämällä oleskelun kestoa tai kuluttamalla paikan päällä entistä vähemmän.[8] Matkailualan toiminta Euroopassa on siis vähentynyt vuonna 2009 noin 5,6 prosenttia. Kokonaisluku kätkee sisäänsä suuria eroja: tietyillä alueilla, erityisesti Itä- ja Pohjois-Euroopassa,

---

6 Komission tiedonannot *Kestävää ja kilpailukykyistä eurooppalaista matkailua koskeva toimintaohjelma*, KOM(2007) 621 lopullinen, ja *Uudistettu EU:n matkailupolitiikka – Kohti vahvempaa kumppanuutta Euroopan matkailualan hyväksi*, KOM(2006) 134 lopullinen.

7 http://ec.europa.eu/transport/passengers/index_en.htm.

8 Koko Euroopassa saapuvien kansainvälisten matkailijoiden määrä on laskenut vuonna 2009 noin 5,6 prosenttia, mutta tietyillä alueilla, erityisesti Itä- ja Pohjois-Euroopassa, lasku on ollut jopa 8 prosenttia. Maailman matkailujärjestö, maailman matkailubarometri, nide 8, tammikuu 2010.

vaikutukset ovat olleet voimakkaita ja matkailijoiden määrä on laskenut selvästi, jopa 8 prosenttia. Kriisi on pitkäkestoinen, ja matkailualan kasvunäkymät ovat edelleen heikot. Vaikka Maailman matkailujärjestön arvioissa ennakoidaan saapuvien kansainvälisten matkailijoiden määrän nousevan vuodesta 2010 alkaen, vaikuttaa siltä, että Euroopassa elpyminen on hitaampaa kuin muilla maailman alueilla, kuten Aasiassa.

Tilannetta pahensi lentoliikenteen keskeytyminen vuoden 2010 huhti- ja toukokuussa vulkaanisten tuhkapilvien takia. Vaikka haittaa on vaikea arvioida, tietyissä arvioissa esitetään yli kahden miljoonan kansainvälisen matkailijan saapumisen peruuntuneen ja matkanjärjestäjille aiheutuneiden suorien kustannusten olevan lähes miljardi euroa. Siihen on lisättävä hotellialan ja muiden matkailuun liittyvien alojen menettämät ansiomahdollisuudet, joita tuskin korvaa eräiden muiden alojen, kuten autovuokraamojen tai taksipalvelujen, saama hyöty. Lentojen keskeytysten seurauksia ja tiettyjä muita toimintaa vaativia kysymyksiä tarkasteltiin, kun Euroopan komissio järjesti matkailusta vastaavien ministerien ja valtiosihteerien kanssa 28. huhtikuuta 2010 videokonferenssin, jossa arvioitiin ”vulkaanisen kriisin” vaikutuksia matkailuun.

Tilanne vaatii alan sopeutumista uusiin rajoituksiin. Tällä hetkellä useat tekijät vaikuttavat matkailualan kehitykseen Euroopassa.

Kuten kaikki muutkin talouden alat, matkailuala kohtaa yhä voimakkaampaa maailmanlaajuista kilpailua, kun nousevan talouden maat tai kehitysmaat houkuttelevat yhä enemmän matkailijoita. Vastatakseen kilpailuun Euroopan on tarjottava kestävän kehityksen mukaisia laadukkaita matkailupalveluja hyödyntämällä suhteellisia etujaan, erityisesti vaihtelevia maisemiaan ja ainutlaatuisen rikasta kulttuuriaan.[9] Euroopan on myös vahvistettava yhteistyötä maiden kanssa, joiden väestöstä voi tulla matkailijoita eurooppalaisiin kohteisiin sitä mukaa, kuin väestön elintaso kohenee.

Toinen merkittävä haaste on Euroopassa todettu väestörakenteen kehitys sekä siitä johtuva matkailijoiden uudenlainen käyttäytyminen tai muuttuneet odotukset. Muutokset edellyttävät toimialalta nopeaa sopeutumista, jotta se voi säilyttää kilpailukykynsä. Yli 65-vuotiaiden määrän oletetaan saavuttavan 20 prosenttia väestöstä vuonna 2020. Tähän väestöryhmään kuuluu henkilöitä, joilla on sekä ostovoimaa että vapaata aikaa, joten se muodostaa erittäin tärkeän markkinamahdollisuuden, mutta samalla alan on sopeuduttava vastaamaan ryhmän erikoisvaatimuksiin. Sama koskee yhä suurempaa liikuntarajoitteisten matkailijoiden määrää (äskettäinen arvio 127 miljoonaa henkilöä), sillä heillä on erityistarpeita, jotka on otettava huomioon matkailupalvelujen tarjonnassa.

On muitakin rakenteellisia haasteita, jotka on otettava täysimääräisesti huomioon matkailupolitiikassa. Niinpä matkailutarjonnassa on vastedes otettava huomioon ilmastonmuutokseen liittyvät rajoitukset sekä veden ja energian niukkuus, biodiversiteettiin kohdistuvat paineet taikka riskit, joita massaturismi aiheuttaa kulttuuriperintökohteille. Matkailuyritysten on vähennettävä juomaveden käyttöä kuivuuden uhatessa, vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjä ja pienennettävä ympäristöjalanjälkeään.

Tulevina vuosina ilmasto-olojen muutokset Euroopassa saattavat aiheuttaa matkustusmallien uudelleen järjestymistä ja vaikuttaa tiettyihin kohteisiin. Lisäksi lumipeitteen pieneneminen Euroopan vuoristoalueilla saattaa aiheuttaa sen, että talvimatkailu supistuu. Samanaikaisesti

[9] Unescon luetteloimista 800:sta maailmanperintökohteesta 300 sijaitsee Euroopan unionissa.

merenpinnan nousu voi muuttaa rannikkoalueiden matkailua. Nämä rakennemuutokset on otettava huomioon EU:n ja kansallisissa matkailupolitiikoissa toteuttamalla toimenpiteitä rakenteellisen työttömyyden lieventämiseksi ja varmistamalla matkailuinvestointien tehokas jakautuminen.

Tieto- ja viestintätekniikan kehitys ja se, että kuluttajat käyttävät tieto- ja viestintätekniikkaa yhä enemmän, on myös muuttanut syvästi matkailualan ja sen asiakkaiden suhdetta. Kun on arvioitu alan eri toimijoiden tietoisuuden tasoa näistä palveluista sekä palvelujen saatavuutta ja käyttöä, on havaittu, että tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään eri tavoin riippuen käyttäjien perustaidoista, yrityksen koosta ja suhteellisesta asemasta matkailuketjussa.

Alan yritykset, varsinkaan pk-yritykset, eivät kaikkien näiden haasteiden ja mahdollisuuksien edessä aina pysty sopeutumaan nopeasti, koska niiden rahoitusvarat ovat rajallisia ja niiden työntekijöiltä puuttuu tarvittava pätevyys.

Lisäksi Euroopan matkailualan erikoispiirteet asettavat eräitä erityishaasteita. Ne liittyvät toisaalta kulutusmalleihin, erityisesti vuodenaikaiseen jakautumiseen ja matkailuvirtoihin, ja toisaalta tuotantomalleihin, toisin sanoen arvoketjuihin ja matkailukohteisiin. Tällä hetkellä matkailukysyntä on erittäin vahvasti keskittynyt heinä- ja elokuulle. Vuodenaikaisvaihtelu vaikuttaa tietenkin tulovirtoihin, mutta lisäksi siitä johtuu, että nykyisiä infrastruktuureja ja henkilöstöä ei voida hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla.

4. KUNNIANHIMOISET TAVOITTEET UUSIA TOIMINTAPUITTEITA VARTEN

Kriisin ja toimintaa yhä enemmän painavien rajoitusten takia Euroopan matkailualan on pakko kehittyä. Se edellyttää sopeutumista kaikilla tasoilla. Euroopan unionin on osallistuttava siihen ja edistettävä vapaaehtoisuuteen perustuvaa politiikkaa nopeuttaakseen kasvua ja luodakseen alueen houkuttavuutta lisäävät olosuhteet.

EU:n matkailupolitiikan pääasiallisena tavoitteena on Lissabonin sopimuksen mukaisesti edistää alan kilpailukykyä samalla kun tiedostetaan, että pitkällä aikavälillä kilpailukyky on läheisessä yhteydessä sen kehittämisen kestävyyteen. Tavoite liittyy selkeästi unionin uuteen ”Eurooppa 2020” -talousstrategiaan ja erityisesti sen lippulaivahankkeeseen ”Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka”. Lisäksi matkailu voi myötävaikuttaa muihin lippulaivahankkeisiin, joita ovat erityisesti ”Innovaatiounioni”, ”Euroopan digitaalistrategia”[10] ja ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma”. Lisäksi perussopimusten takaamien vapauksien täysimääräiseen harjoittamiseen perustuvan aktiivisen matkailupolitiikan kehittäminen voi vaikuttaa merkittävästi yhtenäismarkkinoiden elpymiseen.

Eurooppalaiset toimintapuitteet tähtäävät ensisijaisesti matkailualan vaurauden lisäämiseen Euroopassa. Mutta puitteissa on otettava huomioon myös sosiaaliset kysymykset, alueellinen yhteenkuuluvuus sekä luonnon- ja kulttuuriperintökohteiden suojelu ja arvostaminen. Lisäksi alan olisi voitava niiden avulla vahvistaa kykyään selvitä ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja lievittää matkailualan mahdollisia rakennemuutoksia. Välillisesti matkailu lisää myös EU:n kansalaisuustunnetta suosimalla kansalaisten välisiä yhteyksiä ja vaihtoja yli kieli-, kulttuuri- ja perinnerajojen. Tässä yhteydessä on tärkeää, että EU:n kansalaiset tuntevat oikeutensa ja voivat hyötyä niistä matkustaessaan EU:ssa tai sen ulkopuolella: EU:n kansalaisoikeuksien

[10] Komission tiedonanto *Euroopan digitaalistrategia*, KOM(2010) 245 lopullinen.

käyttämisen tulee olla yhtä helppoa kuin omassa kotimaassa. Komissio ehdottaa ratkaisuja niiden esteiden poistamiseksi, joita kansalaiset kohtaavat yrittäessään hankkia matkailupalveluja oman maansa ulkopuolella.

Kunnianhimoiselle EU:n politiikalle asetettavat vaatimukset todettiin matkailua koskevassa epävirallisessa ministerikokouksessa, joka järjestettiin neuvoston puheenjohtajavaltion Espanjan aloitteesta 15. huhtikuuta 2010. Epävirallinen ministerikokous järjestettiin Madridissa 14. huhtikuuta 2010 pidetyn Euroopan matkailua koskevan korkean tason konferenssin, Euroopan matkailun ”yleiskokouksen”, jälkeen. Ministerikokous merkitsi ratkaisevaa askelta kohti unionin ja kaikkien jäsenvaltioiden sitoutumista kilpailukykyiseen, kestävään, nykyaikaiseen ja sosiaalisesti vastuulliseen matkailualaan. EU:n ministerit antoivat tukensa ”Madridin julistukselle”, jossa vahvistetaan joukko suosituksia EU:n konsolidoidun matkailupolitiikan täytäntöönpanosta. Siinä korostetaan olevan välttämätöntä vahvistaa alan kestävää kilpailukykyä ja tunnustetaan EU:n toiminnan arvo matkailun eduksi, sillä yhtenäisen lähestymistavan ansiosta EU täydentää hyödyllisellä tavalla jäsenvaltioiden toimia.

Tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat matkailua suosivat toimet voidaan ryhmitellä neljän akselin ympärille:

(1) On parannettava Euroopan matkailualan kilpailukykyä.

(2) On edistettävä kestävän, vastuullisen ja laadukkaan matkailun kehittämistä.

(3) On vakiinnutettava kuva Euroopasta kokoelmana kestäviä ja laadukkaita kohteita ja lisättävä sen näkyvyyttä.

(4) EU:n politiikkojen ja rahoitusvälineiden mahdollisuudet matkailun kehittämiseen on käytettävä mahdollisimman täysimääräisesti.

Näistä neljästä toiminta-akselista muodostuu uusien matkailun toimintapuitteiden tukirakenne, jonka komissio aikoo toteuttaa läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja matkailualan tärkeimpien toimijoiden kanssa.

5. HAASTEITA VASTAAVAT UUDET TOIMINTAPUITTEET

Edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti ja ottaen täysimääräisesti huomioon Lissabonin sopimuksen mukaisen uuden toimielinjärjestelmän Euroopan komissio on vakuuttunut siitä, että tietty määrä ulottuvuudeltaan eurooppalaisia tai monikansallisia toimia voidaan toteuttaa kunnioittamalla samalla perussopimuksessa määrättyä toissijaisuusperiaatetta ja jäsenvaltioiden toimivaltaa matkailun alalla.

5.1 Euroopan matkailualan kilpailukyvyn parantaminen

Matkailualan kilpailukyvyn parantaminen EU:ssa on keskeisessä asemassa, jotta alaa voidaan ohjata kohti dynaamista ja kestävää kasvua. Tavoitteen saavuttamiseksi on kehitettävä matkailun innovaatioita, vahvistettava kaikilta osin tarjonnan laatua, parannettava alan ammattipätevyyttä, pyrittävä puuttumaan kysynnän vuodenaikaiseen vaihteluun, monipuolistettava matkailutarjontaa ja lisäksi on pyrittävä parantamaan matkailua koskevia tilastotietoja ja analyyseja. Matkailualalla on huomattavia mahdollisuuksia kehittää yritystoimintaa, koska suuri osa matkailuyrityksistä on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Lisäksi sillä on merkittävästi synergiaa käsityö- ja taideammattien kanssa, jotka voivat edesauttaa kulttuuriperinnön säilyttämistä ja paikallistalouksien kehittämistä.

Matkailutarjonnan monipuolistaminen

Euroopan unioni voi myötävaikuttaa tarjonnan monipuolistumiseen kannustamalla Euroopan sisäisiä matkailuvirtoja siten, että se tuo esiin johonkin teemaan liittyvien matkailutuotteiden arvoa eurooppalaisella tasolla. Ylikansalliset synergiat voivat edistää matkailun markkinointia ja lisätä sen näkyvyyttä. Niihin voi sisällyttää koko perinnön kaikessa moninaisuudessaan: kulttuuriperintö (myös kulttuurireitit), luova nykykulttuuri, suojellut luontokohteet, hyvinvointi- ja terveysmatkailu (myös kylpylämatkailu), opintomatkailu, viini- ja ruokamatkailu, historiaan, urheiluun tai uskontoon suuntautuva matkailu, maatilamatkailu, maaseutumatkailu tai matkailu, jossa tuodaan esiin merenkulun perintöä ja merenalaista kulttuuria sekä teollisuusperintöä tai jonkin alueen talousrakennetta.

Komissio on jo aloittanut tätä varten kulttuurimatkailua koskevan yhteistyön Euroopan neuvoston kanssa, jotta sen vaikutuksia voitaisiin paremmin arvioida ja varmistaa sen hyvä näkyvyys. Viime vuosina on syntynyt rajat ylittäviä aloitteita, kuten eurooppalaisia pyöräily- tai pyhiinvaellusreittejä, joita ovat ”Via Francigena” tai Santiago de Compostelan pyhiinvaellusreitti. Komissio katsoo, että useat näistä aloitteista ansaitsevat tulla tunnetuiksi ja saada eurooppalaisen hyväksynnän, joka takaisi niiden ylikansallisen luonteen. Niiden eurooppalaisuuden tunnustaminen luonee samanlaista dynamiikkaa kuin Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskeva onnistunut hanke, joka on toiminut paikallisen kehityksen ja matkailun virikkeenä, kun kulttuuripääkaupunkeihin joka vuosi luodaan kunnianhimoinen ja eurooppalaisittain houkutteleva kulttuuriohjelma.[11] Kokemusta voitaisiin laajentaa myös alueille, jotka kuuluvat Natura 2000 -verkkoon. Se kattaa yli 17 prosenttia Euroopan alueesta ja koostuu matkailun kannalta kiinnostavista alueista. Asianomaisten luonnonympäristöjen suojeluperiaatteita on kuitenkin noudatettava.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(1) Kehitetään yhtenäinen strategia monipuolisen matkailutarjonnan edistämiseksi ja Euroopan yhteisen perinnön arvostamiseksi entistä paremmin erityisesti tukeutumalla Euroopan kulttuuriperintötunnukseen sekä muihin toimiin, kuten Euroopan rakennusperintöpäiviin ja Euroopan unionin kulttuuriperintöpalkintoon.

(2) Kannustetaan sisällyttämään matkailustrategioihin luonnonperintö, joka ansaitsee myös omat merkintäaloitteensa.

Matkailualan innovaatioiden kehittäminen

Innovaatioista ja uusista tietotekniikoista on tullut ratkaisevia matkailutoimialan kilpailukyvyn kannalta ja siihen liittyvien alojen kanssa tehtävien vaihtojen lujittamisessa. Matkailualan julkiset ja yksityiset toimijat, erityisesti pk-yritykset, olisi saatava lisäämään niiden käyttöä erityisesti tiedotus- ja kumppanuusaloitteiden avulla ja käyttämällä asianmukaisesti eri kansallisia ja EU:n ohjelmia. Lisäksi on välttämätöntä nopeuttaa tietoyhteiskunnan välineiden ja palvelujen sisällyttämistä koko matkailutoimintaan, erityisesti pk-yritysten osalta, ja helpottaa matkailualan eri toimijoiden mahdollisuuksia saada käyttöönsä asiaankuuluvat rahoitusvälineet.

[11] Yöpymiset kulttuuripääkaupunki-tittelin saaneissa kaupungeissa ovat vuosina 1995–2004 lisääntyneet tittelivuotena keskimäärin 12 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(3) Komissio käynnistää sidosryhmiä varten ”Tieto- ja viestintätekniikka ja matkailu” -foorumin helpottamaan matkailualan ja sen yritysten sopeutumista uuden tietotekniikan markkinoiden kehitykseen ja parantamaan niiden kilpailukykyä käyttämällä mahdollisimman suuressa määrin hyödyksi näiden kahden alan välistä synergiaa.

(4) Komissio antaa myöhemmin sähköistä kauppaa sisämarkkinoilla koskevan tiedonannon, jossa arvioidaan sähköisestä kaupasta annetun direktiivin täytäntöönpanoa. Komissio tutkii tiedonannon valmistelun yhteydessä mahdollisuuksia lisätä matkailualan osallisuutta sähköisessä kaupassa.

Ammattipätevyyden parantaminen

Matkailutoiminnan nykyaikaistamiseen on liitettävä alan työntekijöiden ammattipätevyyden tehostettu parantaminen, erityisesti jotta helpotetaan heidän sopeutumistaan uusiin tekniikoihin ja markkinoiden uusiin odotuksiin esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin alalla sekä edistetään heidän liikkuvuuttaan. Tältä osin toimet kuuluvat Eurooppa 2020 -strategian ja erityisesti sen lippulaivahankkeen, ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma”, piiriin.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(5) Tukeakseen matkailualan koulutusta komissio pyrkii edistämään EU:n eri ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia. Ohjelmia ovat esimerkiksi Leonardo ja kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelman osat ”Erasmus nuorille yrittäjille” ja ”E-skills innovoinnin palveluksessa”.

Matkailukauden pidentäminen

Nykyisten matkailuinfrastruktuurien ja henkilöstön parempi hyödyntäminen huippusesongin ulkopuolella voisi antaa yrityksille mahdollisuuden parantaa infrastruktuurien käyttöastetta ja tuottavuutta sekä käyttää entistä pysyvämpää ja motivoituneempaa työvoimaa. Ensimmäinen askel tähän suuntaan on jo tehty Calypso-aloitteen[12] välityksellä. Sen avulla on kartoitettu nykyisiä hyviä toimintatapoja jäsenvaltioissa.

[12] Calypso on valmisteleva toimi, jonka Euroopan parlamentti hyväksyi vuonna 2008 kolmen vuoden ajaksi. Sen tavoitteena on edistää julkisen ja yksityisen sektorin sekä yhteisötaloussektorin välistä kumppanuutta Euroopan komission aloitteesta. Tärkein päämäärä on Calypso-toimen neljään kohderyhmään (nuoret, ikääntyneet ja liikuntarajoitteiset henkilöt sekä pienituloiset perheet) kuuluvien matkailijoiden vaihto ainakin kahden jäsenvaltion tai ehdokasmaan välillä huippusesongin ulkopuolella.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(6) Helpotetaan jäsenvaltioiden välistä vapaaehtoista matkailuvaihtojärjestelyä[13], jonka avulla tietyt avainryhmät, kuten nuoret, ikääntyneet ja liikuntarajoitteiset henkilöt sekä pienituloiset perheet, voivat matkustaa erityisesti huippusesongin ulkopuolella.

(7) Kehitetään vapaaehtoinen online-tietojenvaihtojärjestelmä, jotta koulujen lomat voidaan sovittaa paremmin yhteen jäsenvaltioissa, tämän vaikuttamatta jäsenvaltioiden kulttuuriperinteisiin.

Matkailun sosio-ekonomisen tietämyksen vahvistaminen

Komissio arvioi, että alan kilpailukyvyn parantamiseksi on olennaisen tärkeää saada EU:n tasolla paremmat perustiedot matkailun sosio-ekonomisista tekijöistä samoin kuin sen suhteista ympäristöön. Tässä suhteessa meneillään oleva matkailualaa koskevien tilastotietojen keräämisestä annetun direktiivin 95/57/EY tarkistaminen on tärkeä askel, koska siinä otetaan huomioon Euroopan matkailun ja käyttäjien tarpeiden kehittyminen.

On kuitenkin mentävä tätä pitemmälle ja kannustettava yhteistyötä eurooppalaisella tasolla jäsenvaltioiden, matkakohteiden, toimialan edustajien sekä yksityisten ja julkisten toimijoiden välillä, jotta alaa koskevat tilastotiedot ja analyysit voidaan konsolidoida. Tätä varten komissio pitää välttämättömänä kehittää tutkimuslaitosten, yliopistojen sekä julkisten ja yksityisten seurantakeskusten välisiä tietämysverkkoja läheisessä yhteistyössä alueellisten ja kansallisten viranomaisten, kansallisten matkailutoimistojen, tilastolaitosten ja muiden toimijoiden kanssa, samalla kun säilytetään EU:n tason tilastotoiminnan koordinointitehtävä Eurostatilla. Matkailualan tutkimuksen koordinointi ja kehittäminen EU:n tasolla ovat välttämättömiä, jotta voidaan luoda yhtenäinen lähestymistapa ja lisätä synergioita. Myös yhteistyö eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n tai Maailman matkailujärjestön, kanssa on tärkeää.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(8) Komissio valvoo markkinoita vuosittain julkaisemansa tiedonannon ”Kuluttajamarkkinoiden tulostaulu” kautta mittaamalla EU:n kuluttajien tyytyväisyyttä eri matkailupalveluihin (liikenne, vuokraus, majoitus, matkapaketit, pakettilomat ja pakettikiertomatkat).

(9) Komissio kehittää lähitulevaisuudessa pilottihankkeen, jonka tarkoituksena on verkottaa tutkimuslaitokset, yliopistot, julkiset ja yksityiset seurantakeskukset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset sekä kansalliset matkailutoimistot.

(10) Pilottihankkeen tulosten pohjalta komissio edistää keskipitkällä aikavälillä matkailun virtuaalisen seurantakeskuksen toteuttamista tukemaan ja koordinoimaan eri kansallisten tutkimuslaitosten tutkimustoimintaa verkostomuodossa sekä

[13] Nykyiset hyvät toimintatavat erityisesti Pyreneiden niemimaalla osoittavat, että julkinen sektori voi rahoittaa tämäntyyppisiä järjestelyjä ja saada sijoitukselleen positiivisen tuoton (yli 1,5 euroa yhtä kulutettua euroa kohden), kun otetaan huomioon hyödyt, jotka saadaan syntyneiden työpaikkojen, yksityisen sektorin lisämahdollisuuksien ja toiminnan lisääntymisestä saatujen verotulojen muodossa. Hyödyillä on myönteinen vaikutus myös alkuperämaassa.

toimittamaan matkailua koskevia sosio-ekonomisia tietoja EU:n tasolla.

5.2 Kestävän, vastuullisen ja laadukkaan matkailun kehittäminen

Matkailualan kilpailukyky liittyy läheisesti sen kestävään luonteeseen, koska matkailukohteiden laatu riippuu vahvasti niiden luonnon- ja kulttuuriympäristöstä ja integroitumisesta paikalliseen yhteisöön. Matkailun kestävä luonne käsittää useita näkökohtia: luonnonvarojen vastuullinen käyttö, toiminnan ympäristövaikutusten huomioon ottaminen (jätetuotanto, veteen, maaperään ja biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvat paineet jne.), puhtaan energian käyttö, perinnön suojeleminen ja matkakohteiden luonnon ja kulttuurin koskemattomuuden säilyttäminen, syntyneiden työpaikkojen laatu ja pysyvyys, seuraukset paikalliselle taloudelle tai vieläpä vastaanoton laatu. Nämä periaatteet käyvät yleensä ilmi kansallisella ja alueellisella tasolla toteutetuista matkailustrategioista, vaikkakaan ne eivät ole riittävästi konkretisoituneet käytännön toimina.

EU:n tasolla komissio on ottanut käyttöön useita välineitä helpottaakseen yritysten järkevää ympäristöhallintoa, kuten Euroopan (EU:n) ympäristömerkin tai yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS). Tästä huolimatta matkailuyritykset ovat suhtautuneet kestävän kehityksen vaatimukseen eri puolilla Eurooppaa erittäin vaihtelevasti. Komissio on myös antanut jäsenvaltioiden käyttöön asiakirjoja, jotka helpottavat EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa sekä yksittäisten hankkeiden että strategisen suunnittelun tasolla.[14]

Komissio voi tähän liittyen tukeutua yhteistyössä kilpailukykyisen ja kestävän kehityksen matkailun NECSTouR-verkoston kanssa toteutettuun aloitteeseen ja EDEN-verkostoon kehittääkseen matkailukohteiden kestävää hoitoa koskevan indikaattorijärjestelmän. Tätä käytäntöä on laajennettava, jotta voidaan arvottaa eurooppalaisia matkailukohteita, jotka ottavat käyttöön tehokkaita toimintatapoja matkailun kestävyyden edistämiseksi. Tältä osin on olennaisen tärkeää kannustaa aloitteita, joilla edistetään resurssien (energian, veden, raaka-aineiden jne.) vastuullista hoitamista ja taataan optimaaliset palvelu- ja turvallisuusolosuhteet erityisesti ikääntyneiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden vastaanottamiseksi.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

(11) Kehitetään NECSTouR- ja EDEN-verkostojen perustalta indikaattorijärjestelmä matkakohteiden kestävää hoitoa varten. Komissio laatii indikaattorijärjestelmän perusteella merkinnän matkailukohteiden markkinointia varten.

(12) Eurooppalaisille matkailijoille järjestetään tiedotuskampanjoita matkakohteiden ja matkustustapojen valinnasta, suhteista matkakohteiden paikallisväestöön sekä naisten ja lasten hyväksikäytön torjumisesta.

(13) Kehitetään aiempien kansallisten kokomusten perusteella eurooppalainen ”laatumatkailumerkki”, jotta voidaan lisätä kuluttajien turvallisuutta ja luottamusta matkailutuotteeseen. Sillä voidaan korvata matkailualan ammattilaisten sitoutuminen tiukkoihin menettelyihin, joiden tavoitteena on matkailupalvelujen laatu ja asiakkaan tyytyväisyys.

[14] http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm.

(14) Autetaan Euroopan matkailualaa tunnistamaan ilmastonmuutokseen liittyvät riskit, jotta se voi välttää tappiolliset investoinnit ja etsiä mahdollisuuksia kehittää vaihtoehtoista matkailutarjontaa.

(15) Ehdotetaan kestävän matkailun peruskirjaa, ja perustetaan eurooppalainen palkinto matkailuyrityksille ja matkakohteille, jotka noudattavat peruskirjan arvoja.

(16) Ehdotetaan kestävän ranta- ja merimatkailun strategiaa.

(17) Aloitetaan yhteistyö tai vahvistetaan sitä Euroopan unionin ja tärkeimpien nousevan talouden maiden (Kiina, Venäjä, Intia, Brasilia) sekä Välimeren maiden välillä kestävän ja vastuullisen kehityksen matkailumallien edistämiseksi ja parhaiden toimintatapojen vaihtamiseksi.

5.3 Eurooppa – kestävien ja laadukkaiden matkailukohteiden kokonaisuus. Näkyvyyden lisääminen

Kuva Euroopasta matkailukohteiden kokonaisuutena ja se, miten Eurooppa nähdään, ovat läheisesti matkailualan kilpailukykyyn liittyviä näkökohtia.[15] Ottaen huomioon maailmanlaajuisen kilpailun ankaruus ja toisaalta mahdollisuudet, joita lukuisat kolmannet maat edustavat mahdollisten Eurooppaan saapuvien matkailijoiden muodossa, on olennaisen tärkeää toteuttaa menestyksekkäästi toimia, joiden tarkoituksena on lisätä Euroopan matkailun kysyntää. Tärkeä Euroopan markkinointialoite kolmansiin maihin on Euroopan matkailukomission hoitama internetportaali ”visiteurope.com”, joka käynnistettiin vuonna 2006 Euroopan komission tuella.

Euroopan kuvaa ja käsitystä siitä kestävien ja laadukkaiden matkailukohteiden kokonaisuutena on parannettava. Euroopan matkakohteiden houkuttavuuden ja näkyvyyden lisääminen tuottanee merkittäviä taloudellisia seurauksia lisäämällä Euroopan ulkopuolelta saapuvien matkailijoiden määrää ja myös lisäämällä eurooppalaisten itsensä kiinnostusta matkailla omalla mantereellaan.

Jotta voitaisiin löytää parhaat tavat esitellä eurooppalaista matkailutarjontaa yhteisesti, komissio arvioi olevan tarpeen markkinoida Euroopan kuvaa maailmanmarkkinoilla ja erityisesti tietyissä kolmansissa maissa (kuten Yhdysvalloissa, Japanissa, Kiinassa, Venäjällä, Intiassa ja Brasiliassa) jäsenvaltioiden ja Euroopan matkailutoimialan yhteisillä aloitteilla.

Tätä varten kannattaa tutkia useita tapoja korostaa erilaisten eurooppalaisen tai monikansallisen ulottuvuuden omaavien temaattisten tuotteiden arvoa ja näkyvyyttä, erityisesti suurilla matkailumessuilla ja muissa sen kaltaisissa tapahtumissa. Kenties kannattaa myös korostaa suurten kulttuuri- ja urheilutapahtumien arvoa, sillä nekin ovat mahdollisia välineitä matkailun kehittämiseen Euroopassa. Tällaisia ovat Euroopan kulttuuripääkaupunki -tapahtumat, Euroopan rakennusperintöpäivät, olympialaiset tai maailmannäyttelyt.

SUUNNITELTUJA TOIMIA:

[15] Tutkimus Euroopan unionin matkailualan kilpailukyvystä, syyskuu 2009 (ks. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=5257&userservice_id=1&request.id=0).

(18) Luodaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa todellinen ”Eurooppa-merkki”, joka voi täydentää kansallisen ja alueellisen tason markkinointia ja auttaa eurooppalaisia matkailukohteita erottumaan muista kansainvälisistä kohteista.

(19) Markkinoidaan ”visiteurope.com”-portaalia Euroopan houkuttavuuden lisäämiseksi kestävien ja laadukkaiden matkakohteiden kokonaisuutena erityisesti nousevan talouden maissa.

(20) Suositaan yhteisiä markkinointitoimia kansainvälisissä suurtapahtumissa tai suurilla matkailumessuilla.

(21) Tehostetaan Euroopan unionin osallistumista kansainvälisiin foorumeihin erityisesti Maailman matkailujärjestössä, OECD:ssä, T20:ssä ja Euromedissä.

5.4 EU:n politiikkojen ja rahoitusvälineiden maksimaalinen hyödyntäminen matkailun kehittämiseen

Matkailupolitiikkaa luonnehtii sen monialaisuus. Monilla muilla EU:n politiikoilla on välitön tai välillinen vaikutus matkailuun. Tämä pätee erityisesti liikennepolitiikkaan (kestävä liikkuvuus, matkustajien oikeudet ja turvallisuus sekä liikenteen laatu), kilpailupolitiikkaan (yrityskeskittymät, erityisesti online-matkailutarjonnassa, alakohtainen yhdentyminen ja julkiset tuet), sisämarkkinoihin (vapaa sijoittautuminen ja matkailuun liittyvien palvelujen vapaa tarjonta, palveluiden laadun parantaminen, sähköisen kaupankäynnin kehittäminen), veropolitiikkaan (sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan veroesteet, alan yritysten kuten matkatoimistojen verokohtelu, verohelpotukset), kuluttajansuojaan (sopimuksen allekirjoittamisesta johtuvat oikeudet, sopimattomat kaupalliset menettelyt, etämyynti), ympäristö-, työllisyys-, koulutus- ja kulttuuripolitiikkaan sekä aluekehitys- ja maaseudun kehittämispolitiikkaan.

Komissio on päättänyt varmistaa, että matkailu otetaan entistä paremmin huomioon eri politiikoissa, ja valvoa, että voimassa olevaa lainsäädäntöä sovelletaan oikein, jotta alan kilpailukyky saa siitä täyden hyödyn. Se tehostaa asianomaisten eri politiikkojen välistä koordinointia helpottaakseen matkailutoimialan etujen ja tarpeiden täysimääräistä huomioon ottamista politiikkojen muotoilussa ja toteuttamisessa.

Sisämarkkinapolitiikan osalta matkailualan pitäisi vastedes saada täysi hyöty EU:n palvelumarkkinoiden yhdentymisestä. Palveluista sisämarkkinoilla 12. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY ansiosta on erityisesti mahdollista yksinkertaistaa matkailualan palveluiden tarjoajiin sovellettavia menettelyjä ja poistaa monia oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä, jotka ovat tähän asti rajoittaneet pääsyä Euroopan unionin jäsenvaltioiden eri markkinoille.

Komissio tunnustaa meri- ja rantamatkailun huomattavan merkityksen taloudellisen kehityksen moottorina ja aikoo toteuttaa toimia edistääkseen matkailun kehitystä EU:n yhdennetyn meripolitiikan puitteissa. Talouden monipuolistuminen matkailun suuntaan on ensisijaista monille rannikkoalueille, joilla kalastukseen ja erityisesti laivanrakennukseen liittyvän taloudellisen toiminnan heikkeneminen on aiheuttanut tulojen vähenemistä ja työttömyyden lisääntymistä. Euroopan kalatalousrahasto (EKTR) tukee tällaista monipuolistumista paikallista kehitystä koskevien strategioiden puitteissa. Myös

merenkulkualan ja huviveneilyn mahdollisuuksien hyödyntämistä saarten sekä rannikko- ja merialueiden taloudellisen kasvun aikaan saamiseksi tutkitaan.

EU:n maaseudun kehittämispolitiikka on myös erityisen tärkeä matkailualan kannalta. Komissio voi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston kautta tukea muun muassa matkailualalla toimivien yritysten perustamista, maatilamatkailun kehittämistä ja markkinointia sekä maaseutualueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön arvostamista, vuoristoalueet mukaan luettuina.

Nykyisellä ohjelmakaudella komissio käyttää jatkossakin yhteisön tukiohjelmia ja -välineitä matkailun markkinointiin ja alan hyväksi. Käytännön hankkeita voidaan edelleen rahoittaa näistä välineistä, joita ovat EU:n eri rakennerahastot (EAKR, ESR), maaseuturahasto, EKTR sekä tutkimuksen ja kehityksen puiteohjelma. Kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma on myös erityisen tärkeä matkailun kannalta, koska se tukee vuodesta 2008 alkaen kilpailukykyisen ja kestävän kehityksen eurooppalaisten matkailuverkostojen perustamista. Vuoden 2013 jälkeisellä kaudella mahdollisuudet tukea matkailualaa EU:n eri rahastojen kautta sekä alalla jo toteutettavia valmistelutoimia vahvistamalla riippuvat suuntaviivoista, joihin päädytään Euroopan unionin ensisijaisten toimintakohteiden suhteen ottaen huomioon budjettirajoitteet.

Lento- ja rautatiematkustajien oikeuksien kehittyminen on Euroopan matkailun kannalta tärkeä saavutus, koska se luo oikeudelliset puitteet matkoillaan hankaluuksiin joutuvien matkailijoiden suojaksi. Komission tavoitteena on saada meritse ja linja-autoilla matkustaville samanlaiset oikeudet. Matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista annetun direktiivin tarkistaminen on myös myönteinen tekijä, jolla vahvistetaan kuluttajien luottamusta matkailualaan. Lisäksi komissio jatkaa tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden, matkailutoimialan ja alan sidosryhmiä edustavien järjestöjen kanssa parantaakseen majoitusrakenteiden turvallisuutta muun muassa tulipalovaaran osalta.

Tietoisena myös kolmansista maista lähtevän matkailun kasvavasta merkityksestä Euroopalle komissio tutkii, mitä mahdollisuuksia ja eri välineitä viisumeja ja ulkorajojen ylittämistä koskeva politiikka tarjoaa, jotta niitä voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin.

Jotta Euroopan matkailu voisi edelleen kehittyä kilpailukykyisesti ja kestävästi Eurooppa 2020 -strategian ja Lissabonin sopimuksen mukaisesti, komissio tutkii keinoja vahvistaa tuki- ja koordinointitoimia Euroopan matkailun eduksi.

6. PÄÄTELMÄ

EU:n matkailupolitiikka tarvitsee uutta liikevoimaa. Euroopan matkailualan toimijoiden on voitava yhdistää voimansa ja työskennellä vakaissa poliittisissa puitteissa, joissa otetaan huomioon EU:n uudet painopisteet, jotta ne selviytyvät konkreettisia toimia ja sopeutumista vaativista haasteista. Euroopan unionilla on uutta toimivaltaa matkailun alalla, ja sen takia tässä tiedoksiannossa määritellään kunnianhimoinen tavoite tehdä Euroopan matkailualasta kilpailukykyinen, nykyaikainen, kestävä ja vastuullinen. Komissio suunnittelee useita käytännön aloitteita antaakseen Euroopan matkailualalle keinoja sopeutua ja kehittyä. Toimet täydentävät jäsenvaltioiden politiikkoja, ja niiden tarkoituksena on koordinoida ponnisteluja määrittämällä toimenpiteitä, joilla on todellista eurooppalaista lisäarvoa. Strategian onnistuminen riippuu kaikkien sidosryhmien sitoutumisesta ja heidän kyvystään työskennellä yhdessä sen toteuttamiseksi.

Komissio pyrkii tulevaisuudessakin käymään jäsenvaltioiden ja matkailutoimialan kanssa säännöllistä, nopeaa ja avointa keskustelua matkailuun liittyvistä aloitteista. Tässä se nojautuu ennen kaikkea matkailualan neuvoa-antavaan komiteaan. Viranomaistahot voivat siten itse tiedottaa komission aloitteista säännöllisesti eri kansallisille ja alueellisille sidosryhmille.

Nämä konsolidoidut puitteet ovat ensimmäinen vaihe. Komissio jatkaa matkailun alalla toteutettavien aloitteiden pohtimista marraskuussa 2010 pidettävään Euroopan matkailufoorumiin asti. Sen yhteydessä on mahdollista keskustella jäsenvaltioiden ja Euroopan matkailualan julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa yksityiskohtaisemmasta toimintasuunnitelmasta. Tämän jälkeen komissio laatii keskipitkällä aikavälillä strategiaa koskevan katsauksen arvioidakseen sen onnistumista ja jatkotoimia.